

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ มีข้อค้นพบดังที่ผู้วิจัยจะได้นำมาสรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการทำแผนที่ความคิด (Mind Mapping) เรื่องเศรษฐกิจระดับมหภาค วิชาการบริหารงานคลังและงบประมาณ ของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ชั้นปีที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องเศรษฐกิจระดับมหภาค วิชาการบริหารงานคลังและงบประมาณ ของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ชั้นปีที่ 2
3. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนในรายวิชาการบริหารงานคลังและงบประมาณ วิชาการบริหารงานคลังและงบประมาณ ของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ชั้นปีที่ 2

สรุปผล

1. กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการทำแผนที่ความคิด (Mind Mapping) เรื่องเศรษฐกิจระดับมหภาค วิชาการบริหารงานคลังและงบประมาณ ของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 โดยให้นักศึกษาเขียนแผนที่ความคิด (Mind Mapping)

นั้น อาจถือได้ว่า เป็นนวัตกรรมอีกรูปแบบหนึ่ง ที่จะช่วยปรับปรุงแนวทางการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้กับวิชาอื่นๆ ต่อไป

2. ผลสัมฤทธิ์ของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องเศรษฐกิจระดับมหภาค

วิชาการบริหารงานคลังและงบประมาณ ของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 จากการทดสอบก่อนเรียน พบว่า คะแนนทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5 คะแนน เมื่อใส่นวัตกรรม คือ การเขียนแผนที่ความคิด (Mind Mapping) เข้าไป และทำการทดสอบหลังเรียน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 9 คะแนน

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนในรายวิชาการบริหารงานคลังและงบประมาณ

วิชาการบริหารงานคลังและงบประมาณ ของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 พบว่า นักศึกษาที่เรียนรายวิชาการบริหารงานคลังและงบประมาณ มีความพึงพอใจมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านการสอนคำศัพท์เฉพาะทาง (4.47) ด้านการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (4.45) และภาพรวมของวิชา (4.45) ส่วนด้านที่นักศึกษามีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านเอกสารประกอบการสอน (4.10)

อภิปรายผล

การศึกษาระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการทำแผนที่ความคิด (Mind Mapping) วิชาการบริหารงานคลังและงบประมาณ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นให้นักศึกษาเขียนแผนที่ทางความคิด (Mind Mapping) เรื่องเศรษฐกิจระดับมหภาค วิชาการบริหารงานคลังและงบประมาณ ของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ชั้นปีที่ 2

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมที่มีประโยชน์และส่งเสริมให้นักศึกษามีอิสระในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ นักศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึงกัน นักศึกษาสามารถเรียบเรียงความคิด และเขียนออกมาในรูปแบบ Mind Mapping ในรูปแบบของตนเอง และนักศึกษาคิดว่าการเรียนการสอนด้วยวิธี Mind Mapping เป็นการสร้างภาพในความคิดหรือการจัดกลุ่มความคิดรวบยอดเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของความคิดระหว่างความคิดหลักและความคิดรอง โดยใช้แผนผังความคิดเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้ทักษะทั้งหมดของสมอง หรือเป็นการทำงานร่วมกันของสมองทั้ง 2 ซีก คือสมองซีกซ้ายจะทำหน้าที่ในการวิเคราะห์ คำภาษา สัญลักษณ์ ระบบ ลำดับ ความเป็นเหตุเป็นผลตรรกวิทยา สมองซีกขวาจะทำหน้าที่สังเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ จินตนาการ ความงาม ศิลปะ (ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. 2544 : 219)

กล่าวถึงประโยชน์ของแผนผังความคิดช่วยทำให้เกิดความรวดเร็วของการเขียนข้อมูลให้
 ชับช้อนหรือเป็นประโยชน์ให้เร็วขึ้น ทำให้สมองทั้งสองข้างได้ใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วย
 ในการระลึกถึงข้อมูลต่าง ๆ เพราะข้อมูลได้ถูกบันทึกความจำไว้อย่างมีโครงสร้างและเป็น
 ระบบ มีความสัมพันธ์กันและช่วยในการพัฒนาสมองด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Seneat Hon (2011) พบว่า นักศึกษาพยาบาล
 ชั้นปีที่ 1 คิดว่าการเรียนการสอนวิธีบรรยาย โดยใช้ Mind mapping ทำให้มองเห็นภาพในการ
 ปฏิบัติชัดเจนขึ้น จุดประกายให้สรุปใจความสำคัญของเรื่องต่างๆง่ายขึ้น ทำให้กระตือรือร้นต่อ
 การเรียน นำมาใช้ประโยชน์ได้กับการเรียนวิชาอื่น อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37,
 4.33, 4.32 และ 4.32 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วรณภา การีเวท (2549) พบว่า ผลจากการ
 ใช้วิธีผังความคิด (Mind Mapping) ทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ
 60 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนได้มีการสรุปความคิดอย่าง
 สร้างสรรค์ สรุปประเด็นสำคัญในเรื่องต่างๆ ได้อย่างสั้น กระชับ สอดคล้องกับผลงานวิจัย
 ของ ชูศักดิ์ แสงไชยราช (2547 : 81) พบว่า การพัฒนาการเรียนรู้อาชีวศึกษาเรื่องรูป
 สามเหลี่ยม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยวิธีแผนผังความคิด มีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.00/82.31
 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมหวัง รอดไธสง (2549 : 97) พบว่า
 แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องเศษส่วน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีของ สสวท. ที่
 ใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.95/82.56

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องเศรษฐกิจ
 ระดับมหภาค วิชาการบริหารงานคลังและงบประมาณ ของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชา
 รัฐประศาสนศาสตร์ ชั้นปีที่ 2

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) มีค่าเฉลี่ย
 เท่ากับ 4.97 คะแนน (คะแนนเต็ม 10 คะแนน) และหลังจากที่ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 โดยให้นักศึกษาทำแผนที่ทางความคิดหลังเรียนเสร็จแล้ว ผู้สอนจึงให้นักศึกษาในชั้นเรียนทำ
 การทดสอบหลังเรียน พบว่า คะแนนจากการทดสอบหลังเรียน (Post-test) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.72
 คะแนน (คะแนนเต็ม 10 คะแนน) ซึ่งมีผลคะแนนเพิ่มขึ้น 3.75 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 37.50 มี
 ระดับผลสัมฤทธิ์ของคะแนนที่สูงขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวรณภา การีเวท (2549) พบว่า ผลจากการใช้วิธี
 ผังความคิด (Mind Mapping) ทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60
 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักเรียนได้มีการสรุปความคิดอย่าง

สร้างสรรค์ สรุปรประเด็นสำคัญในเรื่องต่างๆ ได้อย่างสั้น กระชับ และได้ใจความ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชูสิทธิ์ ฤทธิเดช (2547) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนเรื่องชนิดของคำในภาษาไทยของกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนรู้โดยไม่ใช้แผนที่ความคิด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ละออง มุ่งแซกกลาง (2547 : 137-141) พบว่า การปฏิบัติการในวงจรที่ 1 นักเรียนมีคะแนนการเขียนเรียงความเฉลี่ยร้อยละ 71.25 โดยนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 การปฏิบัติการในวงจรที่ 2 นักเรียนมีคะแนนการเขียนเรียงความเฉลี่ยร้อยละ 78.75 โดยนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 การปฏิบัติการในวงจรที่ 3 นักเรียนมีคะแนนการเขียนเรียงความเฉลี่ยร้อยละ 86.56 โดยนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 100 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 88.75 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Seneenat Hon (2011) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากคะแนนภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี พบว่านักศึกษาพยาบาลจำนวน 60 คน มีระดับคะแนนการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานหน่วยที่ 8 อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 100 และจากคะแนนภาคทฤษฎีพบว่านักศึกษาพยาบาลจำนวน 60 คน มีระดับคะแนนการพยาบาลพื้นฐานหน่วยที่ 8 อยู่ในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 75 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของวอง (Wang, 2004: 3656 – A) ผลการศึกษาพบว่า เทคนิคทั้ง 3 วิธีประสิทธิภาพไม่แตกต่างกันในการส่งเสริมการเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่พบมากคือความแตกต่างของกลุ่มที่เกิดจากศึกษาการใช้การวางคูปมโนทัศน์ และการสร้างผังความคิดกับกลุ่มควบคุม

3. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนในรายวิชาการบริหารงานคลังและงบประมาณ วิชาการบริหารงานคลังและงบประมาณ ของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.28, SD = 0.58$)

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับความรู้ โดยที่ตัวผู้เรียนมีความพึงพอใจในการรับรู้ความรู้นั้น ยิ่งในการเรียนวิชาการบริหารงานคลังและงบประมาณด้วยแล้ว ถ้าผู้เรียนเรียนแล้วมีความพึงพอใจในการเรียนก็คือ ได้ว่าการเรียนการสอนของอาจารย์และนักศึกษาประสบความสำเร็จเป็นอย่างยิ่ง

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ โฟเลย์ (Foley, 1987 : 4276 – A) พบว่า นักเรียนที่เรียน โดยการทำแผนผังความคิดเองสามารถจำเนื้อเรื่องที่อ่านและมีความคงทนใน

การจำสูง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิลเลียมส์ (Williams. 1999 : 1525 – A) พบว่าการใช้แผนที่ความคิดเป็นกลยุทธ์การเรียนรู้ที่ตรงข้ามกับการเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ โดยสิ้นเชิง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 อาจารย์ผู้สอนในสาขา ควรนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการทำแผนที่ความคิด (Mind Mapping) วิชาการบริหารงานคลังและงบประมาณ ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้นไปใช้ในการสอนและทำการเผยแพร่กับอาจารย์ผู้สอนสาขาอื่นต่อไป

1.2 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการทำแผนที่ความคิด (Mind Mapping) ที่ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าพัฒนาขึ้น ทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและได้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้ศึกษาควรนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการทำแผนที่ความคิด (Mind Mapping) วิชาการบริหารงานคลังและงบประมาณ ไปใช้กับชั้นอื่นด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ โดยใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ในการเรียนรู้ในเนื้อหาอื่น หรือระดับชั้นอื่นๆ

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการทำแผนที่ความคิด (Mind Mapping) ที่พัฒนาขึ้นไปสอนเปรียบเทียบกับวิธีสอนอื่นๆ ในเนื้อหาเดียวกันและชั้นเดียวกัน เพื่อที่จะได้เป็นการส่งเสริมและหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป